Scris de Ninel Ganea
Vineri, 15 Iulie 2011 10:59

{jcomments on}Cand eram elev am invatat la scoala despre maretia si gloria Revolutiei Franceze. Evenimentul ne-a fost prezentat in stilul binecunoscut al oricarei istorii progresiste. Spiritul libertatii marsaluia prin lume construind civilizatia. La nivelul cauzelor, aveam sa aflu ca abuzurile, tirania, taxele si, mai presus de toate, extravagantele Vechiului Regim (“Sa manance cozonac, daca nu au paine”) devenisera insuportabile pentru o populatie care nu mai avea ce pune pe masa. Oamenii au luat cu asalt Bastilia, s-au strigat cuvinte inaltatoare, s-au infiintat societati democratice, s-a proclamat republica si, intr-un final, s-a pus capat feudalismului. Regele si regina au fost executati, iar poporul a capatat drepturi si reprezentare democratica. Pe alocuri mai erau amintite si anumite derapaje violente, insa nimic extraordinar.

La nivel de ideologie, Rousseau, Voltaire si Diderot pregatisera terenul pentru marea revolutie, iar Napoleon avea sa duca mai departe opera filozofilor pentru a raspandi in Europa si apoi in intreaga lume triada “Libertate, Egalitate, Fraternitate”. Modernitatea putea incepe...

Din intamplare, apoi, am descoperit si alte istorii mai putin cunoscute despre faimosul eveniment.

De pilda, distrugerea Bastiliei a insemnat practic, dincolo de simbolistica locului, masacrarea gardienilor, toti nevinovati, dupa ce in prealabil li se garantase libertatea, cu conditia sa se predea. Ceea ce au si facut, doar ca in epoca revolutiei promisiunile sunt facute doar pentru a fi incalcate. Dupa ce au ispravit cu paznicii, multimea i-a eliberat si pe cei sapte detinuti minori. In rest inchisoarea era goala.
Apoi, Revolutia a adus pe scena istoriei mijloace de exterminare complet noi. “Noyades” sau

“casatoriile sub apa” constau in inecarea unui preot legat de o calugarita in estuarul Loire. Dupa unele surse, peste 6000 de “dusmani ai revolutiei” au pierit astfel. Influenta lui Voltaire se poate simti si aici: “La nôtre religion est sans contredit la plus ridicule, la plus absurde, et la plus sanguinaire qui ait jamais infecté le monde”. O alta inventie macabra a republicanilor, “mitraillades”, a debutat in Lyon. Oameni condamnati sau pur si simplu suspecti erau pusi in fata unei gropi comune sapate dinainte, iar apoi trei tunuri isi faceau treaba. Cine scapa era casapit ulterior cu sabia. De altfel, Lyonul a fost la un pas sa fie ras de pe fata pamantului deoarece avea inclinatii regaliste. Toate casele urmau sa fie puse la pamant, iar numele orasului trebuia sa fie sters din toate documentele oficiale si, bineinteles, din istorie, judecatoarea suprema. Ceea ce mai ramanea din asezare avea sa poarte numele de Ville Affranchie, iar in centru urma sa se ridice un monument cu urmatoarea inscriptie: “Lyon s-a ridicat impotriva Libertatii, Lyon nu mai exista”

In fine, “Fusillades”, adica plutonul de executie, nu mai pare astazi o inventie extraordinara deoarece a fost adoptat de toata lumea buna. In schimb pe atunci reprezenta o noutate. Despre ghilotina am invatat si la scoala, desi nu ni s-a spus nimic despre caracterul impersonal presupus de aceasta inventie. Aproximativ 250.000 de oameni au fost ucisi de zelul revolutionar, potrivit unor estimari, care nu iau in calcul de pilda revolta unor regiuni intregi ca Vendee, ceea ce ar ridica numarul victimelor la aproape 800.000.

Demolarea Vechiului Regim a insemnat, printre altele, si democratizarea armatei. Toti oamenii aveau sa fie inrolati cu forta si indoctrinati in spiritul tribalist. Ceea ce reprezenta o noutate considerabila in istoria lumii, cat timp aproape toate celelalte armate erau compuse numai din profesionisti. Adica mercenari. Diferenta imediata fata de armatele monarhiei consta in faptul ca vietile oamenilor nu mai contau aproape deloc, deoarece statul putea furniza gratis si din plin carne de tun. Tot atunci a aparut si ideea de razboi total, generalii francezi incalcand deliberat conventiile de civilizatie a razboiului. Franta visa la o natiune de ostasi, iar in viziunile sale martiale Robespierre ar fi vrut sa-i imbrace pe toti barbatii intr-o singura uniforma, iar pe femei in alta.

Egalitatea in conceptia revolutionarilor insemna si abolirea tuturor dialectelor locale. Cum alsacienii nu vorbeau franceza, printre solutiile avansate pentru a remedia aceasta problema se numarau confiscarea tuturor copiilor si ghilotinarea parintilor.

Democratizarea afecta toate aspectele vietii, inclusiv arhitectura. Turlele bisericilor trebuiau demolate deoarece erau mai inalte decat restul cladirilor din orase.

Desi revolutionarii isi faceau un titlu de glorie din toleranta religioasa, in realitate asta a insemnat o prigoana a catolicilor, confiscarea proprietatilor Bisericii, salarizarea preotilor care trebuiau sa jure credinta statului francez si renuntarea la numele crestinesti. In noul univers laic oamenii trebuiau sa adopte nume republicane (Brutus, Grachus) sau nume de plante (Varza, Morcov, etc).

In politica monetara revolutionarii au introdus asignatele, adica celebrii bani de hartie, si au descoperit miracolul tiparirii necontenite, adica hiperinflatia . Apoi, ca in lectiile clasice ale lui von Mises, au decretat preturi fixe ceea ce a dus la un colaps economic imediat si la noi tulburari. In administatia interna a fost introdusa politia care avea rolul explicit de a strivi opozitia fata de revolutie si de a controla cat mai atent oamenii.

Printre atatea grozavii, schimbarea calendarului si introducerea saptamanii de 10 zile par niste nazbatii adolescentine. Totusi ele completeaza tabloul milenarist si senzatia de reconstructie din temelii a lumii.

Practic, toate nenoricirile lumii moderne pot fi gasite, intr-o forma sau alta, in revolutia franceza si in urmarile ei imediate. In concluzie, ce sarbatorim la 14 Iulie?